

készsége s hazaszeretetének, de egyszersmind bizonyították a községek jóakarata s tevékenységének, valamint minden politikai hatóságok és községek célirányos összműködésének, s örömmel érzem magamat indítatva önt oda utasítani, miszerint az összes lakosságának, úgy szintén a hatóságoknak s az ön vezetésére álló politikai községeknek teljes elismerésemet és köszönetemet jelentse ki.

Ez alkalommal nem hallgathatom el, mily jól esik szívemnek, a monarhá minden részében derék hadseregünk irányában újból a legelőnkebb részvétet felelevenülve láthatni, mely mindenek előtt a tartalékosok családjai iránti határtalan áldozatkészség és gondoskodásban, főleg azonban a sebesültek és betegek sorsa iránt nyilvánul.

Utasítom önt, ezen irányban is már most a lakosságának királyi köszönetemet kijelenteni.

Kelt Cisdöllön, 1878. évi okt. hó 19-én.

Ferenz József, s. k.

* Ő felsége a delegációkat, tekintettel arra is hogy a nyomtatványok előbb nem készülhetnek el, nov. 7-ére hivta össze.

A képviselőház osztlályai 22-én d. e. 12 órakor tartott tanácskozásaiban az alakulás után igazolási véget vizsgálat alá vették a képviselői megbízó leveleket és pedig a házszabályok rendelkezéseinek értelmében, úgy hogy mindenik osztlály az előtte levő osztlályba sorozott képviselők megbízó leveleit vette vizsgálat alá.

Az I. osztlály átvizsgálván a IX. osztlályba sorozott képviselők megbízó leveleit, azokat három kivételével kifogástalanoknak találta. A házszabályok 14. §-nak B) pontja szerint külön jegyzékbe foglalta Katona Lajos monori képviselő választási jegyzőkönyvét, mint a mely megfelel ugyan a törvény rendelkezésének, de ellene kérvény van beadva. A C) pont értelmében kifogás alá veendőnek találta Veszter Imre és Zákó Sándor választási jegyzőkönyvét.

Az II. osztlály a B) pont alá sorozandókat találta az I. osztlályból Möríc Pál szarvasi, Perczel Béla pinchehelyi és Pulszky Ágost széchényi választókerületi megbízó leveleiket, mint a melyek ellen kérvények adtak be.

A III. osztlály kifogástalanoknak találta a II. osztlálybeli képviselők megbízó leveleit; nemkülönböztetve a IV. osztlály, mely szintén igazolta a III. osztlálybeli képviselők választásait, a horvát képviselők névze azonban jegyzőkönyvileg felhívja a ház figyelmét arra, hogy a jegyzőkönyvek csupán horvát nyelven vannak szerkesztve.

Az V. osztlály a C) pont alá sorozta Benedikty Albert, Liptay Béla b., Szabély Antal IV. osztlálybeli képviselők megbízó leveleit.

A VI. osztlály igazolta az V. osztlály valamennyi képviselőjét Arcz Albert kivételével, ki megbízó levelét eddig még nem nyújtotta be.

A VII. osztlály a B) pont alá sorozta Domahidy István n. károlyi képviselő megbízó levelét, ki ellen kérvény adott be, s mint kifogásoltakat a C) pont alá iktatta Bauszern Guidó, Nagy Gábor és Szilágyi Dezső j. j. jákóhámi választási jegyzőkönyvét; a horvát képviselők ügyét függőben hagyta addig, míg a horvát nyelven szerkesztett megbízó levelekről hiteles fordítást nem nyer.

A VIII. osztlály a B) pont alá sorozta a VII. osztlályból Degré Alajos abonyi és a C) pont alá Polyt Mihály titeli választási jegyzőkönyvét.

Rekonstruálhatjuk tehát ezekből az elsórt adatokból ósregi nemzeti mondanék. Genealogiánk törzse tehát egy hatalmas óriási alak Nemere névvel. Vannak, kik nyelvészeti tekintetben ezt az elnevezést a nem (genus)-tól származtatják, mint őse nemzót, vagy nemzetet. Volt az első fejedelm, a ki birodalmat alkotott s a nemzet székhelyén, a régi Eviltban szarnokoskodott. A „robustus venator“ az emberekkel kegyetlenül bánt, őket erős várak, óriás épületek készítésére szorította; — a népek alatta pusztultak napról napra s megszokták különböző tartományokba. Egy-egy magasabb hegy, vagy kiálló óriás kőszikla alakjában azonban ma is látható e kényur s hatalmas jelét éreztetni velők a fullasztó, emberölő szélvészben.

Majdnem minden nemzetnél mythikus jelenség a levegő és szél s a természetfeletti lények is ott laknak a levegőgömbben. A természetfeletti lények tehát mindig szélben jelennek meg. A „roszlélek“, az „ördög“ forgószélben jelenik meg s a boszorkányok és garaboncs diákok vihart idéznek elő megjelenésükkel. Vannak az óriásokhoz hasonló szelk, a kik „emberfalók s messziről megérik az emberhúst“. A németek az óriásokat bizonyos szelnevekkel nevezik el, így például: Blaser, Bläster, Wind és Wetter stb. Nálunk is az óriás Nemere szélben jelenik meg mindjárt a hegycsúcson. A barlangba elzárt tündérnek egy éles fűtytel tudára adja, hogy körutjára indul. Az óriás akkor rohan. Átszeli hosszában a Feketeügy völgyét, végig seprí a havat Háromszék nyugati szélén s mikor kibontakozik, eltáncol, bóbolyva a Barcaság terére s ott széles kedvében magas hótörzslasokat gomolyit egymás fölé.

Ez az óriás megrázza az épületeket, végigsívit a pusztaságokon s meghajolnak előtte a legáltalmasabb jegenyék épen úgy, mint a legkisebb fűzek. Mikor romboló útjára indul, a tündér oda-

A IX. osztlály igazoltaknak találta a VIII. osztlály valamennyi képviselőjét, a horvátok kivételével, kiknek csak horvát nyelven szerkesztett megbízó leveleiket a törvénynek meg nem felelő kifejezés miatt egyszerűen a ház elé vissza terjesztetni határozta.

A helyzetnek a „P. Corr.“ egy félhivatalos közleményben oly képét nyújtja, mely inkább a jövő anticipációja, mintsem a jelennek tüköre. A közlemény szerint az országgyűlés tagjainak összegyűlékezése óta a helyzet lényegesen tisztult és javult a kormány javára. A tények minden eddig táplált aggodalmat megcáfoltak: a szabadelvűpárt ragaszkodik a Tisza-kormányhoz. Tagadhatlan, hogy az okkupáció nagy igaztóságot szült a közvéleményben; egyrészt mert először érezte a nemzet minden rétegeivel az általános védőkötelezettség terheit. E momentumokhoz, melyek halás anyagot szolgáltattak az oppozícióra, járult újabban Széll K. pénzügyminiszter lemondása, melynek sokan politikai okokat tulajdonítottak; s végre az egész kabinet lemondása, melyből némelyek azt következtették, hogy a kormány vonakodik politikájáért a parlament előtt helyt állani. Az ellenzék e viszonyokat természetesen kizsákmányolta és fokozott szenvedéllyel fordult a kormányelnök személye ellen. Ily viszonyok közt félő volt, hogy a vidékről feljövő képviselők bizalmatlanságot s elégedetlenséget fognak magokkal hozni. Ellenkezőleg történt. Tisza Kálmán ur felvilágosító közlései azokat, kik eddig is biztak a kormányban, megszilárdították nézeteikben, az ingadozókat pedig felbátorították, a kételkedőket meggyőzték, s ma már bizonyosnak tekinthető, hogy a mindenesetre viharos vitában, mely a képviselőházban a keleti kérdés felett folyt, a kormány lesz a győztes fél. E győzelem után az ideiglenes Tisza-kabinet ismét véglegesen meg fog alakulhatni, mert megbízható támaszszal fog birni az országgyűlésben. A dolgok ez állásban ma már az ellenzék bármily heves támadásai sem fognak változtatni.

A demobilizációra vonatkozólag a „Pesti N.“ esti száma a következő híreket közli:

A szerajevói főparancsnokság okt. 10-iki távirati értesítése szerint Broódba megérkeznek Boszniából:

okt. 19-én 70. ezred 2-ik zászlóalja,
" 20-án 10. " " " "
" 22-én 65. daud 48 tart. ezr. 6[XII] úteg,
" 23-án 39. ezred

Elhelyeztetnek:

a 70-ik ezred 2-ik zászlóalja Slobonicára, a 19-ik " " " " Broód körül, a 65-ik dandár Varosra, a 48-ik tart. ezr. Podvinj-Varos-Bukovje re, a 49-ik ezr. Kapizsa-Bebrina-Banovira.
Okt. 18-ár este 6 órador valósággal megérkezett Broódba a 70-ik ezred 2-ik zászlóalja Derventből; a 19-ik ezred bandája s nagy sokaság fogadta őket.

Broódból tévirják e hó 22-ről: A demobilizálódó hadosztályok tegnap kezdtek meg hazavonulásukat. A 33. hadosztály csapatai már utban vannak Eszék felé, honnan vasuton vonulnak helyőrségeikbe. A 6-ik hadosztály ma indult el Szerajevóból. A demobilizált hadosztályok parancsnokai a mozgósítás előtti állomásaikba helyeztetnek vissza. A hazatérő csapatok új elhelyezési rendje eddig még nem tétetett közre. A hadi álló-

benn összekulcsolt kezekkel kéri őt, hogy kimélje az emberek életét. Az óriás nem figyel rá. A szép tündér letérdel elébe s reszkető hangon imádkozni kezd, hogy ne bántsa a föld népét. Az óriás erre sem hallgat, hanem kacagva vágat ki a barlangból s ott hagyja a könyező szemű tündért, az emberek jóakaróját bánatba merülve.

Hány meg hány család, mennyi ember aludt el örökre az üvöltő óriás kacagó rémes zenéje alatt. Meghallják azt az emberek messzire s utra nem kelne otyankor senki, hogy vele találkozzék.

Egy szegény leány, a kinek gazdag szeretője volt itt Háromszéken egy faluban, elment Oláhországba, hogy kincset gyűjtsön magának s akkor talán megengedik a gazdag szülők, hogy elvegye a fiu őt. A leány szolgált sokáig az idegen országban, a legény várt itthon békével. Egyszer aztán volt annyi pénze, hogy haza jöhetett. Késő éjjel érkezett Háromszékre s már közel járt Csernatonhoz. Úgy repesett a szive örömben szegénynek! Egyszer azonban szembejött vele a hatalmas óriás, megdermeszté a leány tagjait üvöltő szélével s más nappal ott találták halva a szép leányt sárga aranyakkal a zsebében, sárga arccal — a földön. A gazdag ifju eltemette a szegény leányt s aztán elbujdosott, senki sem tudja hová.

A tündér hiába imádkozott érte.

Mikor aztán a Nemere hazatér barlangjába: a tündér szomorú arcát sehogyan tudja felvidítani. Végre megéri, hogy az emberéletet kárpótolni fogja: megengedi, hogy kijöjjön a tündér az emberek vetéseire áldást hozni.

Azt mondják Háromszéken, hogy azon évben, mikor a Nemere sokszor és erősen föl, csakugyan bő termésre lehet számítani.

Barbarossa

mányból békeállományba való átmenet a kiegészítő kerületekhez legközelebb eső állomásokon, esetleg végállomáson fog végbe menni. A hadtest parancsnokságoknak eddig csak jelzett felosztására minden órán várják a parancsot. Egy legrább rendelet következtében a 33. hadosztály 70. gyalogezredet felemelt békeállományra helyzetetik és Broódba marad órségül. Merkl ezredes, ki egy héttel ezelő különös küldetésben ment Szerajevóba, tegnap ismét Bécsbe utazott. Merkl, hir szerint, a hadikormányzat által az építészeti vállalatokkal kötött összes szerződéseket a helyszínen megvizsgálta.

A bosnyák menekültek ügyében Zagrábból jelentik, hogy a külügyminisztériumtól utatitás érkezik, mely szerint nov. hó végeig az összes menekültek haza telepitendők; e célra 300.000 firt utalványoztatott.

Szerajevóból távirják: Omer bey török ezredes Konstantinápolyból ide érkezett, hogy a még itt levő török katona orvosokat, tiszteteket és hivatalkokat a porta nevében Konstantinápolyba költöztesse. E végéből a közös hadügyminisztériumtól megkapta a szükséges engedélyt.

Egészségügyi levél a szerkesztőhöz

Kedves barátom!

A most élők egymásután lassanként kihalnak, helyüket elfoglalja az új nemzedék! . . . „Oh hisz ez igen természetes dolog“ — fogod erre felelni. Ugy van! — de — Héj ez a de! Edes megnyugvással távoztunk el tőlünk küzdeletről egy, talán jobb hazába ha fáj is megválnunk kedves mieinktől, de hidd el elszorult szívem, midőn rá gondolkod arra, hogy azon tudattal kelljen meghalnom; lesz-e ki helyükbe lépjen, mikor mi már nem vagyunk, ha nem fog-e pusztaság honolni ott, hol most a népes községek munkás zajtól visszhangzanak. Pedig sok helyen így leend. Egész nemzedékeket ragadtott már el gyermekeinkből egy szörnyű rém, egy fojtogató ragály, mely a pestissel, vagy a hajdani fekete halállal versenyez pusztításában, sőt még rémitőbb azoknál, mert a szeretett gyermekvilág életét szelmele ki főképen martalékká. Vannak községek, a hol nincs egyetlen család, ház, mely ne siratná egy vagy több elhalt gyermekeinek jövője összes reményeinek szétfosztását. S mi okozta e gyászt? A d y p h e r i t i s.

A tudomány megakad s az orvos tétováz, midőn a gyermek kínos vergődését látja s nem válik szegényerre, ha az ő könnye is kicsordul, midőn a szülők kétségbeesésének tanuja.

Gyermekeinkért élünk, bennük telik minden örömmük, miért tapasztaljuk mégis mindenfelé azon egyszerű, ugyszólván költészművelői övintézkedések megtételeinek elmulasztását, melyek annyibanattól és könnytől szabadítanak meg!

Talán olyan nagy fáradtságba kerülne-e, ha a kis ház ablaknyílása egy pár araszalag magasabbra, néhány hüvelykével szélesebbre hagyatnák, hogy az élető napugrást annál akadálytalanabban hatolhatna a kisdéd hájkébe? Ugy hiszem, hogy nem! Egy olasz példabeszéd szerint: a hová a napvilága be nem hat, ott meg fog jelenni az — orvos; az angol sem a légből beszél, hanem tapasztalatra építve mondja: „Egy sötét ház egyszersmind mindig rosszul szellőztetett, piszkos és egészségtelen ház is.“ — Egy napfény nélküli ház olyan, mint egy arc szem nélkül, mint egy értelem nélküli, mint egy élet eszményi tartalom nélküli.“

A természetudomány és a vegytan is bebizonyította azt, mit a helyes tapasztalat már régen belátott, hogy r. i. testi úgy mint szellemi életünk nem mindegy, hogy lakásunk a világosságot közvetlen a nap sugaraitól nyeri-e vagy sem s hogy a levegőnek főleg vegyi tisztasága és jósága nagy mértékben attól is függ, hogy az közvetlen a nap sugarak által világítottatik-e meg, vagy sem. Hogy a váltóláz másámi sokkal veszélyesebben hatnak este és éjjel, mint nappal, az is onnan van, mert a világosság sugarak által fejlesztett ozon (villanyos oxigén) ezen miasmákat szétrombolja. Azt mindenki tudja, hogy a sötét, északnak fekvő lakásokban a betegségek és haláloságok gyakoribbak, mint a világosokban. A világosság fontossága kitűnik abból is, hogy a növények sötétben elhalványodnak, elfonnyadnak s végre kiszáradnak; ködös borongós években a gyümölcsök nélkülöznek a teljes zamatot, nem érnek meg kellőleg. Épen így az emberi test is oly vidékeken, mely völgyekben és sötét lakásokban, a hová kevés, visszavert világosság hatol be, nemcsak, hogy nem fejlődik oly gyorsan és tökéletesen ki, mint ellenkező körülmények között, hanem rendszeren betegségek, járványok is itt fészkelik be magukat legelőbb.

Szükségtelen volna hosszasan magyarázni, hogy mily nagy fontossága az egészségre a lakások gyakori szellőztetése. Tapasztalásból tudja azt mindenki. De valamit tudni, még nem egyértelmű azt megis tenni. Sőt akárhány falusi háznál láthatjuk, hogy az ősszel feltett ablakot szerszerint fölszegezik ramájához s úgy maradnak azok tavaszig, midőn ismét megjön a meleg napfény. Itt tehát szellőztetésről szó sincs; a télen süttő oldalo s illatja még áprilisben is érzik a lakásában. Az a sajtóságos szag, mely a legtöbb háznál észlelhető épen nem mondható egészségesnek, sőt Ugy lehet az ilyen légkör elköpézni, mint a mely-